

Handläggare
Anette Kilander
Avdelning styrning och kvalitet

Diarienummer
2017UTN/0260

Thorén Framtid Gustavsberg

Beslut efter riktad tillsyn

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 § § skollagen (2010:800) Thorén Framtid AB (org.nr 556749-7051) att vid vite av 30 000 kronor senast den 20 augusti 2018 avhjälpa förskolans brister enligt följande.

- Huvudmannen Thorén Framtid AB ska vidta åtgärder för att upphöra med uttag av avgifter utöver maxtaxan för vårdnadshavarna i förskolan Thorén Framtid Gustavsberg. I detta specifika ärende betyder detta att Thorén Framtid Gustavsberg ska med omedelbar verkan tillhandahålla blöjor till de barn som är i behov av detta i förskolan.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Bakgrund

Värmdö kommun har under hösten 2017 genomfört en riktad tillsyn gällande likvärdig maxtaxa och uttag av avgifter genom enkäter med frågor kring uttag av maxtaxan i de fristående förskolorna och de pedagogiska omsorgerna i Värmdö kommun. Frågorna i enkäten har i detta specifika ärende riktats till både ansvarig förskolechef samt till vårdnadshavare från Thorén Framtid Gustavsberg. I detta ärende har tolv vårdnadshavare svarat på enkäten.

Utifrån Värmdö kommuns utredning framgår det att vårdnadshavarna till barn på förskolan Thorén Framtid Gustavsberg måste tillhandahålla blöjor till sitt/sina barn. Förskolans rutiner gällande medtagande av blöjor får till följd att kostnader påförs vårdnadshavare utöver maxtaxan, vilket inte är förenligt med gällande författningar.

Ärendebeskrivning

I delegationsbeslut 2018-03-13 har Värmdö kommun förelagt Thorén Framtid AB att vidta åtgärder i form av att Thorén Framtid Gustavsberg ska tillhandahålla blöjor till de barn som är i behov. Åtgärderna skulle skriftligt redovisas senast 2018-04-15.

Thorén Framtid AB har i ett brev till Värmdö kommun 2018-04-16 meddelat att de på grund av att de anser att beslutet är felaktigt inte kommer att vidta några åtgärder.

Då inga åtgärder har vidtagits föreslår förvaltningen att beslut om nytt föreläggande förenas med vite. Ett sådant beslut är inte delegerat utan fattas av utbildningsnämnden. Då ett föreläggande förenas med vite kan huvudmannen, den som ansvarar för verksamheten, bli tvungen att betala en summa pengar om inte bristerna åtgärdas i tid. Hur stort vitet ska vara ska framgå av beslutet. Storleken på beloppet ska bestämmas med hänsyn till vad som är känt om ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt som kan antas förmå att följa det föreläggande som är förenat med vite. Förvaltningen föreslår ett vitesbelopp om 30 000 kr. Förslaget utgår från en bedömning av andra myndigheters fastställda vitesbelopp vid tillsynsärenden samt allvarlighetsgraden hos de konsekvenser bristen för med sig.

Om huvudmannen inte följer föreläggandet kan Värmdö kommun ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Huvudmannen kan överklaga ett föreläggande med vite till förvaltningsrätten.

Motivering till beslut

Föreläggandet förenas med vite då huvudmannen trots tidigare föreläggande inte vidtagit några åtgärder.

Central förvaltning motiverar beslutet med följande lagstiftning från skollag andra föreskrifter gällande maxtaxan.

Av 8 kap. 21-23 § § skollagen framgår att hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje barn vid förskoleenheten. Bidraget ska bestå av ett grundbelopp (22 §) och i vissa fall tilläggsbelopp (23 §).

Enligt 14 kap. 5 § skolförordningen (2011:185) ska följande kostnadsslag ingå i grundbeloppet:

1. Omsorg och pedagogisk verksamhet avse kostnader för förskolechef eller andra anställda med ledningsuppgifter, personal i den pedagogiska verksamheten och omsorgen, stödåtgärder till barn eller elever, kompetensutveckling av personalen och liknande kostnader,
2. Pedagogiskt material och utrustning avse kostnader för lek- och lärprodukter, maskiner som används i verksamheten, studiebesök och liknande kostnader, och
3. Administration avse administrativa kostnader som skall beräknas till tre procent av grundbeloppet för förskolor och fritidshem och en procent av grundbeloppet för pedagogisk omsorg.

Av 1 § förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet framgår att om en kommun får statsbidrag enligt förordningen får en viss högsta avgift (maxtaxa) tillämpas för plats i förskola eller fritidshem. Av förarbetena till bestämmelserna om maxtaxa och till 1985 års skollag framgår att om kommunen har valt att tillämpa maxtaxa ska den omfatta såväl den kommunala verksamheten som bidragsberättigad enskild verksamhet (proposition 1999/2000:129 sida 28 och proposition 2008/09:115 sida 32 f.).

I skollagen beskrivs att det ska vara lika tillgång till utbildning 11 kap. 8 § står det att alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag. Vidare beskrivs under mottagande i fristående förskola i 8 kap. 18 §, att varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

Av 8 kap. 20 § skollagen framgår att huvudmannen för en fristående förskola inte får ta ut avgifter som är oskäligt höga. Av proposition 2009/10:165 sidan 717 framgår att vid prövning av om den avgift en fristående förskola tar ut är oskäligt hög ska jämförelsen göras med avgiften som den kommunen i vilken förskolan är belägen tar ut för plats i förskola.

När det gäller enskilda huvudmän kan förelägganden även användas som sanktion om de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om bidrag inte följs. För enskilda huvudmän jämförelsevis sådana villkor med de rättsregler som gäller för verksamheten.

Bedömning

Förslag till beslut utgår från kommunens skyldigheter att utöva tillsyn över fristående förskolor, beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen, inga miljömässiga konsekvenser.

Kommunens tillsyn över fristående förskolor har syftet att säkerställa att fristående förskoleverksamhet lever upp till de krav som ställs på förskoleverksamhet vilket är positivt för vårdnadshavare och barn i dessa verksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning styrning och kvalitet.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Förslag till beslut om föreläggande vid vite	Bilaggs
2	Delegationsbeslut 2018-03-13	Bilaggs
3	Thorén Framtid redogörelse	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Thorén Framtid AB

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Anna Boman
Chef avdelning styrning och kvalitet

Beslut

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 § § skollagen (2010:800) Thorén Framtid AB (org.nr 556749-7051) att vid vite av 30 000 kronor senast den 20 augusti 2018 avhjälpa förskolans brister enligt följande.

- Huvudmannen Thorén Framtid AB ska vidta åtgärder för att upphöra med uttag av avgifter utöver maxtaxan för vårdnadshavarna i förskolan Thorén Framtid Gustavsberg. I detta specifika ärende betyder detta att Thorén Framtid Gustavsberg ska med omedelbar verkan tillhandahålla blöjor till de barn som är i behov av detta i förskolan.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Bakgrund

Värmdö kommun har under hösten 2017 genomfört en riktad tillsyn gällande likvärdig maxtaxa och uttag av avgifter genom enkäter med frågor kring uttag av maxtaxan i de fristående förskolorna och de pedagogiska omsorgerna i Värmdö kommun. Frågorna i enkäten har i detta specifika ärende riktats till både ansvarig förskolechef samt till vårdnadshavare från Thorén Framtid Gustavsberg. I detta ärende har tolv vårdnadshavare svarat på enkäten.

Utifrån Värmdö kommuns utredning framgår det att vårdnadshavarna till barn på förskolan Thorén Framtid Gustavsberg måste tillhandahålla blöjor till sitt/sina barn. Förskolans rutiner gällande medtag av blöjor får till följd att kostnader påförs vårdnadshavare utöver maxtaxan, vilket inte är förenligt med gällande författningar.

I delegationsbeslut 2018-03-13 har Värmdö kommun förelagt Thorén Framtid AB att vidta åtgärder i form av att Thorén Framtid Gustavsberg ska tillhandahålla blöjor till de barn som är i behov. Åtgärderna skulle skriftligt redovisas senast 2018-04-15.

Thorén Framtid AB har i ett brev till Värmdö kommun 2018-04-16 meddelat att de på grund av att de anser att beslutet är felaktigt inte kommer att vidta några åtgärder.

Motivering till beslut

Beslutet motiveras med följande lagstiftning från skollag andra föreskrifter gällande maxtaxan.

Av 8 kap. 21-23 § § skollagen framgår att hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje barn vid förskoleenheten. Bidraget ska bestå av ett grundbelopp (22 §) och i vissa fall tilläggsbelopp (23 §).

Enligt 14 kap. 5 § skolförordningen (2011:185) ska följande kostnadsslag ingå i grundbeloppet:

1. Omsorg och pedagogisk verksamhet avse kostnader för förskolechef eller andra anställda med ledningsuppgifter, personal i den pedagogiska verksamheten och omsorgen, stödåtgärder till barn eller elever, kompetensutveckling av personalen och liknande kostnader,
2. Pedagogiskt material och utrustning avse kostnader för lek- och läroprodukter, maskiner som används i verksamheten, studiebesök och liknande kostnader, och
3. Administration avse administrativa kostnader som skall beräknas till tre procent av grundbeloppet för förskolor och fritidshem och en procent av grundbeloppet för pedagogisk omsorg.

Av 1 § förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet framgår att om en kommun får statsbidrag enligt förordningen får en viss högsta avgift (maxtaxa) tillämpas för plats i förskola eller fritidshem. Av förarbetena till bestämmelserna om maxtaxa och till 1985 års skollag framgår att om kommunen har valt att tillämpa maxtaxa ska den omfatta såväl den kommunala verksamheten som bidragsberättigad enskild verksamhet (proposition 1999/2000:129 sida 28 och proposition 2008/09:115 sida 32 f.).

I skollagen beskrivs att det ska vara lika tillgång till utbildning 11 kap. 8 § står det att alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag. Vidare beskrivs under mottagande i fristående förskola i 8 kap. 18 §, att varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

Av 8 kap. 20 § skollagen framgår att huvudmannen för en fristående förskola inte får ta ut avgifter som är oskäligt höga. Av proposition 2009/10:165 sidan 717 framgår att vid prövning av om den avgift en fristående förskola tar ut är oskäligt hög ska jämförelsen göras med avgiften som den kommunen i vilken förskolan är belägen tar ut för plats i förskola.

När det gäller enskilda huvudmän kan förelägganden även användas som sanktion om de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om bidrag inte följs. För enskilda huvudmän jämställs alltså sådana villkor med de rättsregler som gäller för verksamheten.

Vitesföreläggande

Ett föreläggande kan förenas med vite. Då ett föreläggande förenas med vite kan huvudmannen, den som ansvarar för verksamheten, bli tvungen att betala en summa pengar om inte bristerna åtgärdas i tid. Hur stort vitet ska vara ska framgå av beslutet.

Storleken på beloppet ska bestämmas med hänsyn till vad som är känt om ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt som kan antas förmå att följa det föreläggande som är förenat med vite.

Om huvudmannen inte följer föreläggandet kan Värmdö kommun ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Huvudmannen kan överklaga ett föreläggande med vite till förvaltningsrätten.

Bedömning

Värmdö kommun beslutar att föreläggandet förenas med vite då huvudmannen trots tidigare föreläggande inte vidtagit några åtgärder.

Hur man överklagar

Utbildningsnämndens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdom. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas till Värmdö kommun, utbildningsnämnden, 13481 Gustavsberg.

Ett skriftligt överklagande ska ha kommit in till utbildningsnämnden inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

I överklagandet ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning styrning och kvalitet.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Protokollsutdrag	Bilaggs

FÖRSLAG TILL BESLUT

Marie Bladholm
Utbildningsnämndens ordförande
2018-xx-xx

Angående DNR 2017UTN/0260

Bakgrund

Värmdö kommun (*Kommunen*) har i beslut daterat 2018-03-13 gjort gällande att Thoren Framtid AB, 556749-7051, (*Thoren Framtid*) senast den 15 april 2018 ska vidta åtgärder för att upphöra med uttag av avgifter utöver maxtaxan från vårdnadshavarna. Som grund menar kommunen att avgiften, som överstiger maxtaxan, består i att vårdnadshavare måste tillhandahålla blöjor till sitt/sina barn.

Kommunen har vidare åberopat att vidtagna åtgärder ska redovisas skriftligt.

Thoren Framtids redogörelse

Det är korrekt att förskolan inte tillhandhåller blöjor utan att det åligger vårdnadshavare att ta med sig detta till sitt/sina barn.

Den grundläggande frågan, i och med kommunens beslut, är om huvudmannen ska hålla med blöjor inom ramen för maxtaxan i förskolan.

Thoren framtid delar inte kommunens tolkning av gällande regelverk. Kommunen har heller inte uttryckligen i sitt beslut hänvisat eller för den delen specificerat att blöjor är inom ramen för maxtaxan i förskolan.

Det kan noteras att även nationellt finns det olika hanteringar kring frågan, där även flertalet andra kommunala huvudmän inte erbjuder blöjor inom ramen för maxtaxan.

Regelverket kring maxtaxan definierar inte vad som ska ingå i avgiften för maxtaxan, inte heller reglerar skolförfattningarna frågan. Någon vägledande praxis som påvisar att blöjor är inom ramen för maxtaxan finns inte. Utifrån hur regelverket och praxis är utformat och det faktum att blöjor är att anse som en del av personliga tillhörigheter (såsom kläder etc), innebär det att vårdnadshavarna är skyldiga att sörja för detta i och med att det inte omfattas av maxtaxan. Det är således upp till varje huvudman att avgöra huruvida blöjor ska tas med av vårdnadshavarna till sitt/sina barn eller ej.

Den avgift som Thoren Framtid tar ut överstiger inte maxtaxan.

Thoren Framtid är sammantaget av uppfattningen att föreläggande från kommunens sida i ärendet är felaktigt. Thoren Framtids beslut att inte erbjuda blöjor inom ramen för maxtaxan strider inte mot lag. Några vidtagna åtgärder har således inte skett.

För Thoren Framtid ABs räkning

Antti Liikavainio

Bolagsjurist

Beslut

Värmdö kommun förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Thorén Framtid AB (556749-7051) att senast den 15 april 2018 vidta åtgärder för att upphöra med uttag av avgifter utöver maxtaxan från vårdnadshavarna.

Vidtagna åtgärder ska skriftligen redovisas till Värmdö kommun, avdelning styrning och kvalitet, senast samma dag som ovan. Redovisningen ska lämnas av behörig företrädare från huvudmannen.

Bakgrund och utredning

Värmdö kommun har genomfört en riktad tillsyn gällande likvärdig maxtaxa genom enkäter med frågor kring uttag av maxtaxan. Frågorna har riktats till både ansvarig förskolechef samt till slumpvist utvalda vårdnadshavare från varje verksamhet. Tolv vårdnadshavare har svarat på enkäten.

Följdfrågor för att få ytterligare information har ställts till förskolechefen eftersom svaren från verksamheterna och vårdnadshavarna skilt sig åt. Utifrån inkomna svar har beslut om tillsyn fattats i enlighet med rådande lagstiftning.

Värmdö kommun har genomfört en riktad tillsyn av förskolan Thorén Framtid Gustavsberg utifrån följande område:

- Tillämpningen av maxtaxan och uttag av avgifter

Motivering till beslutet

Av Värmdö kommuns utredning framgår att vårdnadshavarna till barn på förskolan Thorén Framtid Gustavsberg måste tillhandahålla blöjor till sitt/sina barn. Förskolans rutiner gällande medtag av blöjor får till följd att kostnader påförs vårdnadshavare utöver maxtaxan, vilket inte är förenligt med gällande författningar. Mot bakgrund av detta bedömer Värmdö kommun att det finns skäl att förelägga Thorén Framtid AB att avhjälpa bristen.

I skollagen beskrivs att det ska vara lika tillgång till utbildning. I 11 kap 8 § står det att alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag. Vidare beskrivs under mottagande i fristående förskola i 8 kap 18 §, att varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den

kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

Av 8 kap. 20 § skollagen framgår att huvudmannen för en fristående förskola inte får ta ut avgifter som är oskäligt höga. Av prop. 2009/10:165 s. 717 framgår att vid prövning av om den avgift en fristående förskola tar ut är oskäligt hög ska jämförelsen göras med avgiften som den kommun i vilken förskolan är belägen tar ut för plats i förskola (prop. 2009/10:165 s. 717).

Av 8 kap. 21-23 §§ skollagen framgår att hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje barn vid förskoleenheten. Bidraget ska bestå av ett grundbelopp (22 §) och i vissa fall tilläggsbelopp (23 §).

Enligt 14 kap. 5 § skolförordningen (2011:185) ska följande kostnadsslag ingå i grundbeloppet:

1. omsorg och pedagogisk verksamhet avse kostnader för förskolechef eller andra anställda med ledningsuppgifter, personal i den pedagogiska verksamheten och omsorgen, stödåtgärder till barn eller elever, kompetensutveckling av personalen och liknande kostnader,
2. pedagogiskt material och utrustning avse kostnader för lek- och lärprodukter, maskiner som används i verksamheten, studiebesök och liknande kostnader, och
3. administration avse administrativa kostnader som ska beräknas till tre procent av grundbeloppet för förskolor och fritidshem och en procent av grundbeloppet för pedagogisk omsorg.

Av 1 § förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet framgår att om en kommun får statsbidrag enligt förordningen får en viss högsta avgift (maxtaxa) tillämpas för plats i förskola eller fritidshem. Av förarbetena till bestämmelserna om maxtaxa och till 1985 års skollag framgår att om kommunen har valt att tillämpa maxtaxa ska den omfatta såväl den kommunala verksamheten som bidragsberättigad enskild verksamhet (prop. 1999/2000:129 s. 28 och prop. 2008/09:115 s. 32 f.).

Sammanfattande bedömning

Av Värmdö kommuns utredning framgår att vårdnadshavarna till barn på förskolan Thorén Framtid Gustavsberg måste tillhandahålla blöjor till sitt/sina barn. Förskolans rutiner gällande medtag av blöjor får till följd att kostnader påförs vårdnadshavare utöver maxtaxan, vilket inte är förenligt med gällande författningar. Mot bakgrund av detta bedömer Värmdö kommun att det finns skäl att förelägga Thorén Framtid AB att avhjälpa bristen.

Uppföljning

För att Värmdö kommun ska kunna bedöma att vidtagna åtgärder är tillräckliga och därmed bedöma om bristen är avhjälpt behöver redovisningen innehålla:

- De konkreta åtgärderna som huvudmannen har vidtagit. Detta innefattar vad som har gjorts, hur det har gjorts, vem eller vilka som varit ansvariga för åtgärden samt vilken information som har gått ut till vårdnadshavarna.

Enhet	Beslut	Åtgärd	Uppföljning
Thorén framtid	Föreläggande	Förskolan ska tillhandahålla blöjor till de barn som är i behov	15/4-18

Detta beslut fattas av chef för avdelning styrning och kvalitet i enlighet med utbildningsnämndens delegationsordning 8.12¹.

Anna Boman
Chef avdelning styrning och kvalitet
2018-03-14

---

¹ Detta styrdokument beslutades av utbildningsnämnden 2015-02-12 § 5, 15UTN/5, Senast reviderad 2016-04-21 § 43. Skollagen (2010:800) 26 kap. 10 §.

